

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **B. M. R. H.**
státní příslušník Jordánského hášimovského království
bytem XXX

zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Císařem
se sídlem Vinohradská 22, Praha 2

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15.3.2021, č.j. MV-5342-7/SO-2021

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla žalobcovo odvolání a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 13.10.2020, č.j. OAM-4592-28/PP-2020 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým ministerstvo podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítlo žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka Evropské unie, a to z důvodu obcházení zákona spočívajícího v účelovém uzavření manželství s cílem získat povolení k pobytu na území České republiky. Druhým výrokem prvostupňového rozhodnutí byla žalobci podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců stanovena lhůta k vycestování z území České republiky v délce 35 dnů od právní moci prvostupňového rozhodnutí.

2. Z obsahu správního spisu vyplývají následující skutečnosti. Žalobce dne 20.3.2018 podal u Zastupitelského úřadu v Ammánu žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání – účast v právnické osobě. Při pohovoru v řízení o této žádosti vypověděl, že v Jordánsku nemůže najít práci, proto se rozhodl přijmout nabídku strýce M. B., který v České republice pobývá a podniká již od roku 2005, přijet do České republiky a převzít firmu XXX, jejímž jednatelem žalobce je. Následně žalobce přicestoval dne 4.8.2018 do České republiky na základě turistického víza a začal zde pracovat právě pro společnost XXX, a to jako pekař a distributor cukroví. Ministerstvo žádost žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání zamítlo rozhodnutím ze dne 3.12.2019, č.j. OAM-22092-25/DP-2018, a to proto, že žalobce nevykonával funkci jednatele, nýbrž pekaře. Žalovaná rozhodnutím ze dne 6.2.2020, č.j. MV-7765-4/SO-2020 uvedené rozhodnutí ministerstva potvrdila. V návaznosti na to byl žalobci vydán výjezdní příkaz č. AKT0272113 s platností od 2.3.2020 do 9.4.2020.
3. Žalobce dne 13.3.2020 uzavřel manželství s J. B.(rozenou K.), občankou České republiky. Následně dne 30.3.2020 podal žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky podle § 87b zákona o pobytu cizinců, v níž jako účel pobytu uvedl „sloučení s občanem ČR“. Prvostupňovým rozhodnutím ministerstvo tuto žádost zamítlo. Dospělo totiž k závěru, že se žalobce dopustil obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území tím, že účelově uzavřel manželství. Odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto.
4. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaná shledala rozhodnutí ministerstva i řízení, které jeho vydání předcházelo, v souladu s právními předpisy a nezjistila pochybení ani ohledně zjištěného skutkového stavu. Zrekapitulovala žalobcovu pobytovou historii svědčící o jeho dlouhodobé snaze získat v ČR pobytové oprávnění. Upozornila na skutečnost, že žalobce nikdy nedisponoval žádným povolením k zaměstnání. Při pohovoru ve věci žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem podnikání žalobce uvedl, že má v České republice zajištěno ubytování u J. K., toho času přítelkyně žalobcova strýce M. B.. J. K. má dvě děti, a sice syna z předchozího vztahu a s M. B. mají dceru Y. B.. Manželství žalobce a J. B. bylo uzavřeno v době platnosti výjezdního příkazu. V průběhu řízení ministerstvo i žalovaná zjišťovaly a posuzovaly skutečnosti, za kterých došlo k seznámení manželů, jakož i okolnosti, za kterých došlo k uzavření sňatku a podmínky, za kterých bylo realizováno jejich manželské a partnerské soužití, a to až do doby vydání napadeného rozhodnutí.
5. Manželé se dle žalované zásadně rozcházejí v elementárních informacích o jejich údajném partnerském vztahu. Žalobce zkomolil rodné příjmení manželky (namísto Kn. uvedl Ko.), uvedl, že dříve již byla vdaná, ačkoliv ona sama uvedla, že je manželství se žalobcem její první, neznal data narození jejich dětí. Rozpory mezi nimi panují i ve výpovědích o okolnostech jejich svatby - zatímco žalobce uvedl, že k zasnoubení došlo v arabské

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

restauraci Yaffa, za svědky šli manželům přátelé ze Sýrie a po obřadu šli novomanželé na oběd do restaurace, J. B. oproti tomu uvedla, že k zasnoubení došlo doma, za svědky jim šli dva Jordánci, aby se „*manžel cítil dobře, protože jsme neměli tlumočníka a nebyl tam sám*“, po obřadu měli jít na kávu a následně den pokračoval jako každý jiný. To dle žalované svědčí o tom, že této životní události manželé přikládají jen velmi nízkou váhu. Žalovaná dospěla k závěru, že žalobce s paní J. B. neudrží manželské soužití a nejspodnáří s ní. Paní B. uvedla, že žalobcova čistá mzda činí cca 30 000 Kč, zatímco žalobce vypověděl, že se pohybuje mezi 60 000 a 70 000 Kč. Žalobce uvedl, že vozí syna své manželky autem každý den do školy, zatímco ona vypověděla, že jej vozí pouze sporadicky. Jejich výpovědi se rozcházejí i v tom, jak trávila rodina vánoční svátky v roce 2019; k tomu žalovaná zvláště upozornila na to, že dle prinscreenů facebookové stránky žalobce, které opatřilo ministerstvo v prvostupňovém řízení, jakož i z vízového informačního systému vyplývá, že účastník řízení odcestoval z území České republiky (do Jordánska) dne 24.12.2019 a přicestoval zpět dne 31.12.2019, není tedy reálné, aby s paní J. B. a jejími dětmi trávil toho roku Vánoce. Za alarmující pak žalovaná označila skutečnost, že otcem dcery manželky žalobce je jeho strýc M. B., který údajně dle manželů vyzvedává dceru jen před domem a vztahy mezi strýcem a synovcem (žalobcem) nejsou příliš dobré. Z osobního facebookového účtu žalobce (který byl veřejně dostupný) však ministerstvo zjistilo, že se žalobce se svým strýcem stýká, dokonce že jsou ve vřelém kontaktu a stýkají se běžně i ve vnitřních prostorech. Žalobce při výpovědi ke sňatku s paní B. uvedl: „*Ano, dostal jsem výjezdní příkaz, abych opustil ČR k 10. 4. 2020 a já jsem se mezitím stihl oženit.*“ Paní B. k otázce směřující k okolnostem sňatku uvedla následující: „*Tím, že mu zamítli ten trvalý pobyt nebo jak to mám nazvat, tak chtěl to tady zabalit a odjet a nic nevyřizovat. Já jsem přišla s tím, že prostě odjet nemůže. On mě v podstatě živí, žijeme spolu, já jsem na mateřské a existenčně by to pro mě bylo ... nevím. Nevím, co bych z hlediska finanční stránky dělala, kdyby teď musel odjet. Asi bych šla na sociálku. Děti jsou zvyklé na určitý komfort. I s tou firmou XXX jsem už tak propojená ... on tím, že nemá ještě papíry, tak si třeba v bance nemůže vzít hypotéku, nemůže si vzít leasing na auto. Obě jsou napsané na mě. Co já bych pak dělala? Já bych za ním do Jordánska určitě nejela, kvůli dětem a tak.*“. Tvzení manželky, že v případě nuceného vycestování manžela ztratí určitý komfort, dosvědčuje, že deklarovaný manželský vztah je pouze formální.

6. Žalovaná poté obsáhle citovala judikaturu tuzemských správních soudů k problematice účelových manželství, jakož i rezoluci Rady ze dne 4. 12. 1997 č. 97/C382/01 o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství, a též směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „směrnice 2004/38/ES“). Zhodnotila kritéria posuzování účelovosti sňatku nastíněná v těchto zdrojích a dospěla k jednoznačnému závěru o účelovosti sňatku žalobce. Ačkoliv žalobce přijel na turistické vízum, před odjezdem přijal nabídku svého strýce převzít firmu XXX. Se strýcem byl mimo to domluvený, že ubytování na území České republiky mu poskytne přítelkyně strýce paní J. B. (rozená K.), se kterou má strýc žalobce nezletilou dceru Y. Na základě nevydání dlouhodobého pobytu na území České republiky za účelem podnikání - účast v právnické osobě a udělení výjezdního příkazu žalobce naplánoval a následně zrealizoval sňatek s občankou České republiky paní J. B.

7. K odvolací námitce, kterou žalobce brojil proti nedostatečnosti zjištěného skutkového stavu, žalovaná uvedla, že ministerstvo provedlo rozsáhlé dokazování v podobě zdokumentované rekapitulace pobytové historie žalobce, pobytovou kontrolu v místě jeho hlášeného pobytu, účastnický výslech a výslech svědka. Zjištěné skutečnosti svědčí o závěru, že manželé vedou oddělené životy. Odvolací námitku stran nezákonně získaných důkazů („sjetin z facebooku“) žalovaná shledala nedůvodnou s tím, že žalobce měl možnost se k nim vyjádřit v průběhu řízení před ministerstvem. Printscreeny sloužily spíše jako vodítka pro provedení dalšího dokazování a nadto dokazování ve správním řízení nestojí na legální teorii důkazní, nýbrž na zásadě volného hodnocení důkazů. Ministerstvo neopomnělo vzít v potaz ani zjištění učiněná při provedených místních šetřeních; při pěti pobytových kontrolách byl žalobce zastižen pouze jednou.
8. Námitku nepřiměřeného zásahu prvostupňového rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života vypořádala žalovaná konstatováním, že zákonodárce nestanovil ministerstvu v § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců povinnost zabývat se dopady zamítavého rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Nad rámec toho uvedla, že se žalobce se na území České republiky nachází dva a půl roku, tedy nikoliv mnoho let. Manželství uzavřel s paní J. B., nicméně, jak bylo prokázáno, jedná se o manželství účelově uzavřené, v němž rodinné soužití ve skutečnosti absentuje, tedy toto rozhodnutí stěží může mít dopad do žalobcova neexistujícího rodinného života. Děti žalobce na území České republiky nemá.
9. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce zejména brojil proti závěru správního orgánu o účelovosti jeho manželství uzavřeného s J. B. Žalobce připustil existenci jistých rozporů ve výpovědích manželů, ty jsou však pochopitelné s ohledem na to, že každý jednotlivec si ukládá do paměti svou variantu reality. Správní orgány obou stupňů nadto všechny rozpory přičetly k tíži žalobce a na základě účelových a absurdních domněnek jejich interpretace vedla vždy k nejméně příznivé variantě pro žalobce. Valnou část rozporů, na které správní orgán poukazuje, nelze vůbec považovat za zásadní v souvislosti s posouzením účelovosti uzavření manželství. Žalobce má dále za to, že ministerstvo i žalovaná automaticky považují netradičnost vztahu žalobce a jeho manželky za jasný důkaz účelovosti jejich jednání, což je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.
10. U žalobce prokazatelně nedošlo k naplnění všech faktorů, které lze považovat za způsobilé zavdat pochybnost o tom, zda je manželství účelové či nikoliv. Tyto faktory jsou předestřeny ve Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Jakékoliv snahy žalobce o prokázání neúčelovosti manželství označily správní orgány za účelové jednání s cílem získat pobytové oprávnění a snahy jeho manželky pak za snahu vyhnout se trestnímu stíhání, aniž by pro takové závěry měly řádné podklady. Z tohoto důvodu žalobce namítl i porušení § 3 správního řádu, tj. porušení zásady náležitého zjištění skutkového stavu.
11. Žalobce dále namítl nepřiměřenost napadeného rozhodnutí. Připustil, že ustanovení § 87e odst. 1 zákona o pobytu cizinců nestanovuje povinnost zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, avšak § 174a zákona o pobytu cizinců zakotvuje povinnost správního orgánu zkoumat přiměřenost dopadů všech rozhodnutí vydaných dle tohoto zákona, tedy i rozhodnutí dle § 87e zákona o pobytu

cizinců. Výčet okolností, k nimž je správní orgán povinen přihlédnout, představuje minimální množinu faktorů, které ovlivňují přiměřenost správního rozhodnutí. Pokud správní orgán provede požadovanou úvahu jen v omezené míře nebo se s uvedenými faktory nevypořádá vůbec, jedná se o porušení nejen § 174a zákona o pobytu cizinců, ale též již zmiňovaného § 3 správního řádu. Žalovaná dle názoru žalobce porušila též § 68 odst. 3 správního řádu a § 89 odst. 2 správního řádu, neboť se v odůvodnění napadeného rozhodnutí s námitkou nepřiměřenosti nevypořádala. Požadavek přiměřenosti rozhodnutí vyplývá rovněž z jiných základních zásad správního řízení, jakož i z Listiny základních práv a svobod. V neposlední řadě žalobce zmínil i čl. 8 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalovaná dle jeho názoru nikterak nepodložila své závěry o tom, že se nebude jednat o nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života, resp. že se jedná a postup nezbytný v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

12. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě setrvala na závěru, že se žalobce dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců a účelově uzavřel manželství. Tento závěr byl v odůvodnění napadeného rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodněn. Rozpory, které vykazovaly výpovědi manželů, nejsou žádným logickým způsobem odůvodnitelné a žalobce je nevysvětlil ani v žalobě. Je přesvědčena, že kdyby manželé skutečně vedli manželský život, rozdíly by vznikaly pouze v detailech, avšak odpovědi na zásadní a zlomové okamžiky jejich života by nutně musely být shodné či alespoň velmi podobné. Žalovaná považuje za zásadní, že žalobce ve výpovědi uvedl prokazatelně nepravdy – uvedl, že po celou dobu svého pobytu v České republice disponoval povolením k zaměstnání, a dále že v roce 2019 slavil s manželkou Vánoce na území České republiky, ačkoliv se v danou dobu vůbec nevyskytoval na našem území. Nejedná se o manželství s poněkud specifickými znaky, ale deklarovaný vztah je manželstvím nefunkčním a bylo uzavřeno pouze s cílem získat povolení k pobytu na území České republiky pro žalobce. Žalovaná považuje skutkový stav za řádně zjištěný, a to na základě relevantních důkazů.
13. V reakci na námitku nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí žalovaná odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu a uvedla, že ministerstvo dostalo své povinnosti zjišťovat skutkový stav tak, jak mu ukládá § 3 správního řádu. Nepochybil, pokud neprovedlo další důkazy za účelem ověření kvality rodinného života žalobce a jeho manželky, protože podle § 51 odst. 3 správního řádu neprovádí správní orgán další dokazování, pokud zjistí skutečnost, která znemožňuje žádosti vyhovět. Touto skutečností bylo zjištění o účelovosti sňatku žalobce a paní J. B. Ačkoliv § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců neukládá ministerstvu zabývat se přiměřeností dopadů zamítavého rozhodnutí o udělení přechodného pobytu, ministerstvo dostatečné posouzení provedlo.
14. Při ústním jednání před soudem konaném dne 10.11.2022 žalobce prostřednictvím svého právního zástupce setrval na žalobních námitkách a závěr žalované o účelovosti uzavření jeho manželství označil za nesprávný. Poukázal na to, že po vydání napadeného rozhodnutí s ním bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění, ve kterém byla opět ověřována účelovost jeho manželství. Policií byla opět vyslechnuta žalobcova manželka a vzhledem k tomu, že účelovost manželství nebyla zjištěna, bylo řízení následně překvalifikováno na řízení o uložení povinnosti vycestovat z území ČR. Žalobce při ústním jednání nově namítl, že správní orgány při rozhodování v nyní projednávané věci

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

postupovaly předpojatě. Je přesvědčen, že pokud by se jednalo například o osobu americké státní příslušnosti, byl by postup správních orgánů jiný. I nadále je žalobce toho názoru, že nebyl řádně zjištěn skutečný stav věci. Správní orgány měly při prověřování relevantních okolností postupovat mnohem důkladněji – mohly opakovaně vyslechnout žalobce a jeho manželku, popř. svědky a mohlo být provedeno také více pobytových kontrol.

15. Žalovaná, ač řádně předvolána, se k ústnímu jednání nedostavila, a soud proto jednal v její nepřítomnosti.
16. Soud při jednání provedl důkaz vyrozuměním Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 7.11.2022 č.j. KRPA-123509-32/ČJ-2021-000022-50 (dále též jen „Vyrozumění“), jímž byli žalobce a jeho manželka vyrozuměni o tom, že ze strany policie došlo k překvalifikování řízení ve věci správního vyhoštění žalobce na řízení o povinnosti opustit území členských států Evropské unie dle ust. § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Návrh žalobce na doplnění dokazování protokolem o výsledku jeho manželky učiněném v rámci řízení o správním vyhoštění soud zamítl, a to z důvodu nadbytečnosti provedení takového důkazu vyplývající z toho, že manželka žalobkyně byla již vyslechnuta v řízení, jež předcházelo vydání napadeného rozhodnutí. Doplnění dokazování o navržený důkaz by zároveň bylo v rozporu s § 75 odst. 1 s.ř.s., podle kterého soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Žalovaná z logiky věci nemohla při vydání napadeného rozhodnutí přihlížet k tomu, co vypověděla manželka žalobce při jejím výsledku provedeném až následně v řízení o správním vyhoštění žalobce, a z téhož důvodu nemůže k obsahu této její „nové“ výpovědi přihlížet ani soud.
17. Při rozhodování ve věci samé soud vycházel zejména z této právní úpravy:
18. Podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a doprovází občana Evropské unie na území nebo následuje občana Evropské unie, který na území pobývá, je povinen požádat ministerstvo o vydání povolení k přechodnému pobytu, pokud hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce.
19. Podle § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho manžel.
20. Podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.
21. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.

22. Podle § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.
23. Podle čl. 35 směrnice 2004/38/ES členské státy mohou přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků. Veškerá taková opatření musí být přiměřená a spojená s procesními zárukami stanovenými v člancích 30 a 31.
24. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
25. Soud považuje v nyní projednávané věci za klíčové, že žalobce a jeho manželka v podstatě ani nezastírají, že účelem jejich sňatku bylo zajištění možnosti setrvání žalobce na území České republiky. Ústavní soud v usnesení ze dne 23.4.2010, sp. zn. III. ÚS 1824/10 konstatoval, že *„pro posouzení věci nebylo podstatné, jakým způsobem manželství stěžovatelky „funguje“ nyní, stejně jako aktuální vzájemný vztah členů manželstvím založené rodiny, nýbrž že šlo především o hodnocení důvodů, na nichž spočívalo uzavření manželství, z nichž poté vycházela její žádost o povolení k trvalému pobytu.“* K tomu je třeba zopakovat žalovanou již několikrát zmiňovanou premisu, že za účelově uzavřené manželství ve smyslu § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců je možné označit pouze takové, které je uzavřeno *výlučně za účelem získání pobytového oprávnění*. Při prokazování účelovosti manželství je nutné se zaměřit na úmysl obcházet zákon o pobytu cizinců k získání pobytového oprávnění a na úmysl nevést společný manželský život (bod 28 odůvodnění Směrnice 2004/38/ES, shodně též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29.1.2020, č. j. 6 Azs 214/2019-41). Ze spisového materiálu je zřejmé, a žalobce to ostatně ani nepopírá, že ministerstvo zamítlo jeho žádost o povolení k přechodnému pobytu za účelem podnikání a v návaznosti na to mu byl vydán výjezdní příkaz (s platností od 2.3.2020). Sám žalobce však uvedl, že *„se stihl mezitím oženit“*, a to jedenáct dnů po začátku platnosti výjezdního příkazu. Z výpovědi J. B. vyplývá, že při stanovení termínu a místa svatby dali prioritu městu Kladno, neboť tam mohla svatba proběhnout do 3 týdnů od podání žádosti, zatímco v Praze, kde oba manželé žili, jim byl nabídnut termín až mnohem později (tedy zjevně po vypršení platnosti výjezdního příkazu). Zároveň je z její výpovědi patrné, že její stěžejní (ne-li jedinou) motivací k tomu uzavřít se žalobcem manželství byla snaha zajistit jeho setrvání v České republice, protože kdyby byl žalobce nucen vrátit se do Jordánska, ekonomicky (jejími slovy *„existenčně“*) by to neustála a musela by se přestěhovat k rodičům. Vypověděla, že ji žalobce živí a že si její děti díky jeho finančním příspěvkům do domácnosti zvykly na určitý komfort. Zároveň však kategoricky vyloučila, že by ho v případě jeho nuceného vycestování následovala do Jordánska.
26. Soud nemá důvod pochybovat o tom, že se manželé seznámili v červenci 2018 při dovolené J. B. (tehdy K.) v Jordánsku. Lze se též důvodně domnívat, že se žalobce v bytě J. B. zdržuje (přespává na gauči v obývacím pokoji, jak plyne z výpovědi manželky žalobce) a finančně jí přispívá na domácnost. J. B. je zjevně propojena s širší rodinou žalobce, neboť má s jeho strýcem nezletilou dceru a z facebookových příspěvků je zřejmé, že celá rodina (žalobce, jeho manželka, její děti i strýc M. B.) udržuje vesměs vřelé vztahy. V průběhu řízení o žádosti o povolení k přechodnému pobytu však bylo vyvráceno, že by vztah mezi žalobcem a jeho manželkou byl obdobný vztahu rodinnému, a že by tak měl být důvodem pro udělení přechodného pobytu žalobci. Naopak jejich tvrzený manželský vztah byl oprávněně shledán formálním, účelovým a deklarovaným toliko s cílem získání

přechodného pobytu žalobcem. Takový vztah by jen stěží mohl být přirozenou motivací k uzavření sňatku.

27. Žalobci nelze přisvědčit v tom, že správní orgány obou stupňů nesprávně vyhodnotily rozpory, které panovaly ve výpovědích obou manželů. Je pravdou, že se v četných odpovědích na položené otázky shodli, nicméně jsou to právě nesrovnalosti v jejich výpovědích, kterým je třeba věnovat pozornost. Právě ty totiž mohou odhalit skutečný stav věci, tj. že žalobce a jeho manželka spolu nežijí v reálně fungujícím partnerském vztahu. Není pravdou, že by ministerstvo nebo žalovaná přičítaly k tíži manželů drobnosti, v nichž se jejich tvrzení rozcházela. Otázky, které oběma manželům při výsleších ministerstvo kladlo, směřovaly na realie, o kterých by měly být osoby schopny vypovídat v zásadě shodně, pokud spolu skutečně žijí v dlouhodobém intenzivním svazku. Je vcelku nepodstatné, zda jeden vypověděl, že žalobce měl na svatebním obřadu růžovou košili, zatímco druhý si ji zapamatoval oranžovou. Za podstatné je však nutno označit nesrovnalosti spočívající v tom, že manželé vypověděli zcela odlišně, jak probíhal jejich svatební den a kdo jim šel za svědky, že žalobce nevěděl, že ze strany jeho manželky jde o první manželství, jakož i to, že jejich výpovědi se rozcházely, pokud jde o výši žalobcova příjmu (manželka uvedla dokonce o polovinu nižší příjem, než ve skutečnosti byl). Je též s podivem, že oba manželé vypověděli (s drobnými odchylkami), že spolu strávili vánoční svátky v roce 2019, zatímco bylo prokázáno, že se žalobce na území ČR koncem roku 2019 nenacházel.
28. Soud též věnoval náležitou pozornost tvrzením o vztazích žalobce s jeho strýcem M. B. Manželé trvali na tom, že tyto vztahy nejsou dobré, neboť se žalobce oženil s bývalou partnerkou svého strýce. Z printscreenů facebookových profilů žalobce a M. B., které si v řízení ministerstvo opatřilo, je však patrné, že všichni spolu tráví čas, přidané příspěvky si navzájem „lajkují“ a píší si veřejně vroucí zprávy (např. gratulace). Soud se tak nemůže ubránit přesvědčení, že manželé nepravdivě tvrzené nedobré vztahy mezi žalobcem a jeho strýcem měly ve správních orgánech vzbudit dojem opravdovosti jejich partnerského vztahu.
29. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29.1.2020, č.j. 6 Azs 214/20119-41 uvedl k účelově uzavřeným manželstvím následující: *„Lidé jsou různí, uzavírají sňatky z různých pohnutek a logicky se liší i následný obsah svazku. Za účelově uzavřený proto nelze označit každý sňatek cizince s občanem EU, který v očích správního orgánu nedosahuje kvality ideálního modelu manželského vztahu, nebo který manželé uzavřeli mj. i z důvodu řešení pobytové situace cizince. Všechny skutečnosti týkající se sporného vztahu musí být posouzeny komplexně, a to včetně těch, jež svědčí ve prospěch cizince, účelovost uzavření manželství je třeba posuzovat po celou dobu správního řízení, a to až do rozhodnutí odvolacího orgánu.“* Správní orgány obou stupňů takto v dané věci postupovaly a vzaly v potaz veškeré jim dostupné skutečnosti. Oběma manželům byl poskytnut dostatečný prostor, aby fungování svého vztahu osvětlili. Závěr správního orgánu o účelovosti uzavření manželství nevyvěrá z toho, že by manželský vztah nedosahoval jakési pomyslné normy stanovené správními orgány, ale z toho, že v tvrzeních manželů panují zásadní rozpory ohledně elementárních otázek jejich manželství. Velkou měrou k závěru o účelovosti manželství přispívá rovněž pobytová historie žalobce, výše zmíněná časová posloupnost relevantních událostí a zejména to, že manželé otevřeně deklarovali, že hlavním cílem narychlo naplánovaných vdavek bylo zajistit právní důvod pro žalobce k setrvání na území ČR, čímž otevřeně přiznali

obcházení zákona o pobytu cizinců a naplnění hypotézy § 87 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

30. Žalobcovo manželství splňuje několik kritérií z demonstrativního výčtu indikativních kritérií poukazujících na účelovost manželství dle čl. 4.2 Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, a to: 1) pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají; 2) rozvoj rodinného života pouze tehdy, kdy byl přijat příkaz k vyhoštění (v nyní projednávané věci došlo „pouze“ k vydání příkazu k vycestování, to však na věc nemá vliv). Správní orgány slepě tyto faktory nepřejaly, nýbrž se zevrubně zabývaly kontextem žalobcovy dřívější žádosti a jeho rodinných vztahů a skutkový stav vyhodnotily tak, jak je popsáno shora.
31. Soud se dále zabýval tím, zda byl skutkový stav zjištěn řádně a v souladu s § 3 správního řádu, a to v míře obecnosti odpovídající dílčí žalobní námitce, v níž žalobce namítl porušení zásady materiální pravdy. Ministerstvo vycházelo z podkladů, které soud považuje za dostatečné pro posouzení věci, neboť z nich lze nad veškerou pochybnost učinit závěr o účelovosti manželství. Je třeba připomenout, že ministerstvo postupovalo v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů, pokud vzalo v potaz skutečnost jemu známou z úřední činnosti, již je zamítnutí žalobcovy žádosti o povolení k přechodnému pobytu za účelem podnikání (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31.3.2009, č.j. 9 Ca 23/2007-36, 2645/2012 Sb. NSS). Ministerstvo též v souladu s jeho povinností i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch žalobce opatřilo snímky obrazovek veřejně dostupných facebookových stránek žalobce a jeho strýce a založilo je do správního spisu. Jak již bylo uvedeno shora, dalo oběma manželům dostatek prostoru vyjádřit se k okolnostem provázejícím jejich manželství.
32. Vzhledem k tomu, že žalobce v žalobě netvrdil žádné konkrétní nedostatky ohledně zjištěného skutkového stavu a toliko obecně konstatoval jeho nedostatečnost, soud uzavírá, že porušení § 3 ve spojení s § 50 správního řádu neshledal. Pro úplnost uvádí, že žalobce nejenže uvedl jen naprosté minimum konkrétních výtek stran skutkového stavu, ale navíc ty, které uvedl, vůbec nesouvisely s předmětem řízení. Zcela mimoběžná je například jeho zmínka o jakési nepoužitelnosti vytěžení babičky, ačkoliv v řízení o žádosti žalobce žádná zmínka o babičce nepadla, stejně jako ze spisu neplyne, že by správní orgány dovodily účelovost žalobcova manželství ze snahy jeho manželky vyhnout se trestnímu stíhání. Lze shrnout, že žaloba postrádá ucelenou individualizovanou oponenturu a v určitých částech se tvrzení žalobce zcela míjí s předmětem řízení.
33. Soud s ohledem na výše uvedené uzavírá, že správní orgány obou stupňů své závěry o účelovosti žalobcova manželství opřely o dostatečná skutková zjištění týkající se okolností rozhodných pro posouzení účelovosti uzavření manželství, přičemž náležitě posoudily zejména charakter vztahu mezi žalobcem a jeho družkou (nyní manželkou), který uzavření jejich sňatku předcházelo, a v návaznosti na to právem dospěly k závěru, že se žalobce dopustil obcházení zákona spočívajícího v účelovém uzavření manželství s cílem získat oprávnění k pobytu na území ČR.
34. K argumentaci žalobce uplatněné poprvé až při ústním jednání před soudem, že správní orgány mohly opakovaně vyslechnout žalobce a jeho manželku, popř. svědky a mohlo být

provedeno také více pobytových kontrol, soud uvádí, že žalobce i jeho manželka byli vyslechnuti správním orgánem prvního stupně. Žádný právní předpis správnímu orgánu neukládá povinnost vyslýchat účastníky řízení či svědky opakovaně a ani žalobce neobjasnil důvody, proč by měl takto správní orgán v dané věci postupovat, resp. z jakého důvodu nepostačovalo provedení jednoho výslechu. Stejně tak řádně nezdůvodnil, kolik dalších pobytových kontrol a z jakého důvodu mělo být dle jeho názoru provedeno (ze spisového materiálu plyne, že pobytové kontroly v místě hlášeného pobytu žalobce byly před vydáním napadeného rozhodnutí provedeny opakovaně). Soud v tomto směru nepřehlédl ani skutečnost, že poté, co byl žalobce správním orgánem prvního stupně dne 21.8.2020 v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu vyzván k uplatnění práva seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim, tohoto práva nevyužil a žádné doplnění podkladů nenavrhoval. Uplatňování návrhů na provedení dalších důkazů, které žalobce mohl uplatnit již dříve, až v průběhu odvolacího řízení, je v rozporu s § 82 odst. 4 správního řádu.

35. Dalším okruhem žalobních námitek žalobce brojil proti nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí. Tvrdil, že ministerstvo nezohlednilo ani minimální množinu faktorů, kterou mu ukládá vzít v potaz § 174a zákona o pobytu cizinců, a že se ani žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí s nepřiměřeností rozhodnutí nevypořádala. V rozsudku ze dne 14.3.2018, č.j. 6 Azs 422/2017 - 29, Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Skutečnost, že zákon o pobytu cizinců výslovně nepředepisuje posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí podle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života, na rozdíl od jiných rozhodnutí vydaných podle tohoto zákona, znamená pouze tolik, že zákonodárce typově vyhodnotil dopady takových rozhodnutí do soukromého a rodinného života jako nízké, až zanedbatelné. Nelze však současně ztrácet ze zřetele, že Česká republika je mimo jiné smluvní stranou Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jejíž článek 8 zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Povinnost zvážit přiměřenost dopadu každého rozhodnutí do těchto práv tak vyplývá přímo z Úmluvy*“ (obdobně viz např. rozsudek ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 47/2016 - 47). Ačkoliv se Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku věnoval přiměřenosti rozhodnutí podle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, lze v něm obsažená východiska aplikovat i na nyní projednávanou věc. Žalobce má tedy v obecné rovině pravdu, že správní orgány nebyly zcela zbaveny povinnosti zabývat se při rozhodování otázkou, zda rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce o pobytové oprávnění nebude představovat porušení mezinárodního závazku vyplývajícího pro Českou republiku z čl. 8 Úmluvy. Uvedené povinnosti však správní orgány dostaly, protože se přiměřeností zásahu zamítavého rozhodnutí zabývaly v dostatečném rozsahu. Ministerstvo na straně 11 prvostupňového rozhodnutí odkázalo na související judikaturu a uvedlo, že případný dopad prvostupňového rozhodnutí do soukromého života účastníka řízení lze považovat za přiměřený, neboť žalobci není zakázán pobyt na území ČR, jako by tomu bylo v případě rozhodnutí o správním vyhoštění. Jednání spočívající v obcházení zákona ministerstvo označilo za značně závažné s tím, že vzhledem k absenci skutečného rodinného života nemůže prvostupňovým rozhodnutím dojít k zásahu do něj. Odvolací námitka nepřiměřenosti pak vykazovala obdobné argumentační schéma jako námitka nepřiměřenosti uplatněná v žalobě. Žalovaná na ni v napadeném rozhodnutí reagovala tak, že ačkoliv jí zákon výslovně neukládá se zásahem do soukromého a rodinného života zabývat, vzala v potaz, že žalobce zde žije pouze dva a půl roku, přičemž jeho rodinný život je postaven na účelovosti, a tudíž nemůže požívat ochrany. Děti zde nemá. Není tedy

pravdou, že prvostupňové a napadené rozhodnutí neobsahují žádnou úvahu o přiměřenosti dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života, jak žalobce namítl v žalobě.

36. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23.7.2020, č.j. 2 Azs 144/2020-33 „tzv. *„obecný test proporcionality“* provedl již v legislativním procesu přijímání dotčených ustanovení sám zákonodárce, není třeba po správním orgánu požadovat, aby ve svých rozhodnutích vždy explicitně uváděl, že dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince neshledal pohledem čl. 8 Úmluvy nepřiměřeným. Z toho nicméně judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila výjimku v případě, kdy cizinec vznese konkrétní námitku týkající se nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života.“ Rozsah posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí se tedy v případě, kdy tato povinnost není určena přímo zákonem, odvíjí především od tvrzení samotného cizince. Žalobce však pouze obsáhle citoval judikaturu správních soudů, která dovozovala povinnost správních orgánů zabývat se (ne)přiměřeností. Nevznese však žádná konkrétní tvrzení o tom, jak bude do jeho soukromého a rodinného života zasaženo. Mimo manželství, které bylo shledáno účelovým, a firmy svého strýce, v níž pracoval načerno jako pekař, netvrdil žádné vazby na území České republiky, ať již osobní, profesní, zájmové či jiné. Tato skutečnost jde plně k jeho tíži.
37. Vzhledem k neexistující konkrétní žalobní oponentuře soudu nezbyvá než potvrdit správnost závěru, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce o povolení k přechodnému pobytu není nepřiměřeným zásahem do žalobcova soukromého a rodinného života, a zároveň konstatovat, že žalovaná i tento závěr v napadeném rozhodnutí odůvodnila v dostatečném rozsahu.
38. Námitku možné podjatosti správních orgánů rozhodujících v dané věci vznese žalobce poprvé až při ústním jednání před soudem. Jedná se o opožděnou námitku, která nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě (§71 odst. 2 ve spojení s § 72 odst. 1 s.ř.s.), a soud k ní proto nemůže přihlížet.
39. Závěrem soud uvádí, že předmětem soudního přezkumu v této věci je výlučně napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo. Pro posouzení jejich zákonnosti jsou zcela irelevantní závěry policie, jež jsou vtěleny do Vyrozumění ze dne 7.11.2022, neboť tyto závěry zjevně vychází z nových skutkových zjištění policie učiněných až po vydání napadeného rozhodnutí, nehledě k tomu, že tato nová skutková zjištění nejsou ve Vyrozumění ani dostatečně popsána. K tomu je nutno dodat, že žalobcem předložené Vyrozumění není již s ohledem na svou procesní formu (nejedná se o rozhodnutí správního orgánu, natož o rozhodnutí v právní moci) jakkoliv způsobilé měnit či dokonce anulovat pravomocné napadené rozhodnutí, a zpochybnit tak zpětně jeho zákonnost.
40. Protože soud neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem, žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
41. Druhým výrokem rozsudku soud v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu,

se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 10. listopadu 2022

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu